2024/2362

10.10.2024.

REZOLUCIJA (EU) 2024/2362 EUROPSKOG PARLAMENTA

od 11. travnja 2024.

s primjedbama koje su sastavni dio odluke o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća za ključne digitalne tehnologije (današnje Zajedničko poduzeće za čipove) za financijsku godinu 2022.

EUROPSKI PARLAMENT,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća za ključne digitalne tehnologije za financijsku godinu 2022.,

— uzimajući u obzir članak 100. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0101/2024),

A budući da je Zajedničko poduzeće za ključne digitalne tehnologije („Zajedničko poduzeće KDT”), sa sjedištem u Bruxellesu, osnovano u studenome 2021. u okviru programa Obzor Europa Uredbom Vijeća (EU) 2021/2085 ([1]) na razdoblje do 31. prosinca 2031.;

B budući da je Zajedničko poduzeće KDT zamijenilo i naslijedilo Zajedničko poduzeće za elektroničke komponente i sustave za vodeći položaj Europe (Zajedničko poduzeće ECSEL), koje je osnovano u svibnju 2014. u okviru programa Obzor 2020. Uredbom Vijeća (EU) br. 561/2014 ([2]) na razdoblje do 31. prosinca 2024.; budući da je Zajedničko poduzeće ECSEL 26. lipnja 2014. zamijenilo i naslijedilo Europsko savjetodavno vijeće za inicijativu u području nanoelektronike i Zajedničko poduzeće za naprednu istraživačku aktivnost i tehnologiju o ugrađenim računalnim sustavima;

C budući da Zajedničko poduzeće KDT ima oblik javno-privatnog partnerstva i usmjereno je na istraživanje i inovacije u području ključnih digitalnih tehnologija koje su nužne za europsko konkurentno vodstvo u digitalnom gospodarstvu, posebice u sektoru elektroničkih komponenti i sustava;

D budući da članove osnivače čine Unija, koju predstavlja Komisija, države sudionice i tri sektorska udruženja (Europsko udruženje za integraciju pametnih sustava, Udruga za europske aktivnosti u području nanoelektronike i udruga Inside Industry Association), koji redom predstavljaju dionike iz sektora mikroelektronike i nanoelektronike, pametnih integriranih sustava te ugrađenih ili kiberfizičkih sustava;

E budući da je u srpnju 2023. u skladu s Uredbom Vijeća (EU) 2023/1782 ([3]) Zajedničko poduzeće KDT pretvoreno u Zajedničko poduzeće za čipove; budući da se tim izmjenama proširuju nadležnosti Zajedničkog poduzeća za čipove te da one uključuju poticanje razvoja inovativnih tehnologija poluvodiča sljedeće generacije i jačanje europskih kapaciteta za proizvodnju čipova u okviru inicijative „Čipovi za Europu”; budući da će se doprinos Unije Zajedničkom poduzeću povećati s 1,8 milijardi EUR na 4,2 milijarde EUR, od čega će se 2,7 milijardi EUR financirati iz programa Obzor Europa, a 1,5 milijardi EUR iz programa Digitalna Europa;

F budući da bi Zajedničko poduzeće KDT, radi povećanja transparentnosti, u svojoj godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji trebalo objavljivati relevantne informacije o doprinosima članova na razini programa; budući da bi Zajedničko poduzeće KDT za svaki program u okviru kojeg djeluje trebalo iznijeti sve relevantne informacije za svaku kategoriju člana zaključno s krajem godine, uključujući zakonske ciljne vrijednosti u pogledu doprinosa utvrđene za predmetni program, iznos primljenih doprinosa i iznos pravnih obveza; budući da bi Zajedničko poduzeće KDT trebalo nastaviti s povećanjem razine transparentnosti;

([1]) Uredba Vijeća (EU) 2021/2085 od 19. studenoga 2021. o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa te o stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 219/2007, (EU) br. 557/2014, (EU) br. 558/2014, (EU) br. 559/2014, (EU) br. 560/2014, (EU) br. 561/2014 i (EU) br. 642/2014 (SL L 427, 30.11.2021., str. 17.).
([2]) Uredba Vijeća (EU) br. 561/2014 od 6. svibnja 2014. o osnivanju zajedničkog poduzeća ECSEL (SL L 169, 7.6.2014., str. 152.).
([3]) Uredba Vijeća (EU) 2023/1782 od 25. srpnja 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/2085 o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa u pogledu Zajedničkog poduzeća za čipove (SL L 229, 18.9.2023., str. 55.).

Općenito

1. primjećuje da izmjene u veličini proračuna Zajedničkog poduzeća KDT uvelike ovise o fazi provedbe višegodišnjih programa za istraživanja i inovacije koje to Zajedničko poduzeće KDT provodi;

2. pozdravlja doprinos Zajedničkog poduzeća KDT jačanju strateške autonomije EU-a u sektoru elektroničkih komponenti i sustava;

3. prima na znanje da je Zajedničko poduzeće KDT započelo s pokretanjem prvih poziva na podnošenje prijedloga u okviru programa Obzor Europa već krajem 2021.; nadalje prima na znanje da proračun za 2022. uključuje proračun za preuzimanje obveza za pozive na podnošenje prijedloga u okviru programa Obzor Europa planirane za 2022. te proračun za plaćanja za povezana plaćanja pretfinanciranja;

Upravljanje proračunom i financijama

4. konstatira, na temelju izvješća Revizorskog suda, da godišnja računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća KDT u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2022. te rezultate njegova poslovanja, njegove novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu koja završava tim datumom, u skladu s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije; nadalje prima na znanje da su transakcije na kojima se temelji računovodstvena dokumentacija zakonite i pravilne u svim značajnim aspektima;

5. napominje da su 2022. ukupna raspoloživa odobrena sredstva za preuzimanje obveza dosegnula 261,4 milijuna EUR (u odnosu na 214,0 milijuna EUR u 2021.), a odobrena sredstva za plaćanje 222,2 milijuna EUR (u odnosu na 199,3 milijuna EUR u 2021.) ([4]); primjećuje nadalje da je izvršenje proračuna dosegnulo 100 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i 55 % za odobrena sredstva za plaćanje;

6. napominje da Zajedničko poduzeće KDT u godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji za 2022. nije objavilo važne informacije o doprinosima članova na razini programa, koje su relevantne za potpunu komunikaciju u vezi s postignućima Zajedničkog poduzeća KDT do kraja godine; posebno primjećuje da Zajedničko poduzeće KDT nije usporedilo doprinose koje je u okviru svakog od programa primilo do kraja godine od svake kategorije člana sa zakonskim ciljnim vrijednostima u pogledu doprinosa određenima za pojedini program; nadalje, prima na znanje da Zajedničko poduzeće KDT u toj računovodstvenoj dokumentaciji nije objavilo iznose doprinosa država sudionica Zajedničkom poduzeću KDT ([5]); poziva Zajedničko poduzeće KDT da se pozabavi tim pitanjima i pozdravlja njegovu predanost pružanju informacija, posebno kad je riječ o usporedbi pravnih ciljnih vrijednosti odgovarajućih programa;

7. napominje da se većina doprinosa u naravi koje su izdvojili privatni članovi Zajedničkog poduzeća KDT tek treba potvrditi (1 172,5 milijuna EUR);

8. napominje da je Zajedničko poduzeće KDT na kraju 2022. u potpunosti preuzelo obveze za najveći operativni doprinos Uniji u iznosu od 1 169,7 milijuna EUR za potpisane sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru programa Obzor 2020. te da od tog iznosa preuzetih obveza oko 139,2 milijuna EUR (ili 11,9 %) tek treba platiti u narednim godinama za projekte koji još nisu dovršeni;

9. prima na znanje da je potencijalni konačni iznos doprinosa u naravi koje privatni članovi izdvajaju za operativne aktivnosti u okviru programa Obzor 2020. Zajedničko poduzeće KDT krajem 2022. procijenilo na 1 579 milijuna EUR, tj. 97,6 % minimalne ciljne vrijednosti, koja iznosi 1 617,5 milijuna eura; napominje da Zajedničko poduzeće KDT može izračunati i potvrditi iznos doprinosa u naravi koje izdvajaju privatni članovi tek nakon što i Zajedničko poduzeće KDT i države sudionice izvrše sva plaćanja te se zaprime sve potvrde o završetku projekta i povezane potvrde o financijskim izvještajima; ističe da su u tom kontekstu, i uzimajući u obzir da je do kraja 2022. bio dovršen samo ograničen broj projekata u okviru programa Obzor 2020., potvrđeni doprinosi u naravi iz predmetnog sektora iznosili 406,5 milijuna eura (tj. 25 % ciljne vrijednosti).

([4]) Raspoloživi proračun uključuje neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja je Zajedničko poduzeće ponovno unijelo u proračun tekuće godine, namjenske prihode i sredstva preraspodijeljena u sljedeću godinu.

([5]) Godišnje izvješće Europskog revizorskog suda o zajedničkim poduzećima EU-a za financijsku godinu 2022.

10. napominje da je, na temelju odluka Odbora javnih tijela Zajedničkog poduzeća KDT o financiranju poziva na podnošenje prijedloga u razdoblju od 2014. do 2020., Revizorski sud procijenio da su na kraju 2022. države sudionice potpisale ugovorne obveze u iznosu od 1 106,2 milijuna EUR (ili 95 % ciljne vrijednosti) i da su, od tog iznosa, prijavile ukupne financijske doprinose u iznosu od 495,3 milijuna EUR, koje su izravno isplaćivale nacionalnim korisnicima projekata u okviru programa Obzor 2020. kojima su pružale potporu; prima na znanje da razlika proizlazi iz toga što države sudionice Zajedničkom poduzeću KDT priznaju i prijavljuju svoje troškove tek pri dovršetku projekata u okviru programa Obzor 2020. kojima pružaju potporu;

11. ističe da se stanje u pogledu izvršenja proračunskih plaćanja za 2022. za aktivnosti u okviru programa Obzor 2020. pogoršalo se jer su se korisnici suočavali s rastućim troškovima i problemima u vezi s isporukom;

12. konstatira da, kad je riječ o aktivnostima u okviru programa Obzor 2020., Zajedničko poduzeće KDT nije primilo nova operativna odobrena sredstva za preuzimanje obveza jer je svoje posljednje pozive na podnošenje prijedloga zaključilo do kraja 2020.; napominje da je stopa izvršenja operativnih odobrenih sredstava za plaćanje pala na 74 % (u usporedbi s 85 % u 2021.), što je, prema Zajedničkom poduzeću KDT, posljedica problema s kojima su se korisnici suočavali zbog bolesti COVID-19; nadalje napominje da su za znatan broj tekućih projekata u okviru programa Obzor 2020. tehničke aktivnosti odgođene zbog nedostatka materijala za čipove ili zbog toga što osoblje nije moglo pristupiti objektima za razvoj i testiranje, te su stoga ti projekti morali biti izmijenjeni ili produljeni, a završna plaćanja odgođena za 2023.;

13. slaže se s opažanjem Revizorskog suda da bi Zajedničko poduzeće KDT trebalo izraditi akcijski plan koji sadržava rokove za dovršetak provedbe projekata odobrenih u okviru prethodnih višegodišnjih financijskih okvira (VFO);

14. primjećuje da je, kad je riječ o programu Obzor Europa, Komisija krajem 2022. isplatila novčane doprinose u iznosu od 171,1 milijuna EUR, od čega je Zajedničko poduzeće KDT iskoristilo 42,3 milijuna EUR za plaćanja pretfinanciranja povezana s prvim sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava sklopljenima u okviru programa Obzor Europa;

15. primjećuje da je krajem 2022. stopa izvršenja proračuna Zajedničkog poduzeća KDT u pogledu administrativnih plaćanja (glava 2.) bila niska te je iznosila 63 %; prima na znanje da je to, prema izvješću o proračunskom i financijskom upravljanju Zajedničkog poduzeća KDT za 2022., uglavnom bila posljedica odgode primjene IT alata za potporu sustavu za središnje upravljanje financijskim doprinosima te smanjenja razine komunikacijskih aktivnosti;

16. nadalje napominje da je Zajedničko poduzeće KDT zabilježilo smanjenje stope izvršenja operativnih proračuna, koje je bilo posljedica rastućih troškova i problema u vezi s isporukom s kojima su se korisnici suočavali tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19 i ratne agresije na Ukrajinu.

Javna nabava i osoblje

17. prima na znanje, na temelju podataka iz konsolidiranog godišnjeg izvješća o radu za 2022., da se javnom nabavom i ugovorima upravlja u skladu s odredbama financijskih pravila Zajedničkog poduzeća KDT i da ih koordinira njegov tim za administraciju i financije;

18. nadalje napominje da se u kontekstu dobrog financijskog upravljanja i učinkovitosti Zajedničko poduzeće KDT u najvećoj mogućoj mjeri koristilo raznim sporazumima o razini usluga koji su već sklopljeni s relevantnim službama Komisije, kao i s njegovim privatnim članovima, te se ujedno koristilo međuinstitucijskim okvirnim ugovorima (primjerice za informatičke usluge i opremu, usluge privremenog osoblja i usluge vanjske revizije);

19. napominje da je 2022. Zajedničko poduzeće KDT provelo vrlo mali broj postupaka javne nabave, uglavnom za ugovore male vrijednosti, te da tijekom te godine nije pokrenut nijedan postupak javne nabave povezan s operativnim aktivnostima;

20. napominje da je u planu radnih mjesta Zajedničkog poduzeća KDT za 2022. predviđeno 30 privremenih ili ugovornih djelatnika te da je na kraju 2022. Zajedničko poduzeće KDT zapošljavalo 25 članova statutarnog osoblja, koji su državljani 8 zemalja (8 BE, 5 FR, 4 ES, 2 BG, 2 EL, 2 RO, 1 IT, 1 PL), od kojih 11 muškaraca i 14 žena;

21. napominje da je 2022. pokrenuto šest vanjskih postupaka zapošljavanja; u radna mjesta koja je trebalo popuniti 2023. ubrajaju se: izvršni direktor, dopisnik za računovodstvo i financije, službenik za programe, službenik za proračun, financijski asistent, voditelj sektora;

22. kad je riječ o fluktuaciji osoblja, voditelj Odjela za komunikacije otišao je u mirovinu 1. travnja 2022., dopisnik za računovodstvo napustio je Zajedničko poduzeće KDT 1. listopada 2022., službenik za proračun 1. studenoga 2022., a ugovor izvršnog direktora istekao je 31. listopada 2022.;

Upravljanje i kontrola

23. napominje da je za rashode programa Obzor 2020. i Obzor Europa Zajednička služba za reviziju Glavne uprave Komisije za istraživanje i inovacije odgovorna za *ex post* revizije, i da je za rashode u okviru programa Obzor 2020. (obračuni i završna plaćanja) Zajedničko poduzeće KDT prijavilo reprezentativnu stopu pogreške od 2,6 % i stopu preostale pogreške od 0,8 % ([6]); konstatira da se za program Obzor Europa *ex post* revizije tek trebaju provesti jer se prva međuplaćanja očekuju tek 2024.;

24. napominje da je Revizorski sud radi procjene kontrole operativnih plaćanja na razini Zajedničkog poduzeća KDT proveo reviziju nasumično odabranih plaćanja u okviru programa Obzor 2020. izvršenih 2022. na razini krajnjih korisnika ([7]); primjećuje da na razini korisnika Zajedničkog poduzeća KDT iz uzorka Revizorski sud nije utvrdio nikakve pogreške ili nedostatke u kontrolama;

25. pozdravlja činjenicu da je Zajedničko poduzeće KDT uvelo praćenje projekata koje se temelji na riziku i koje je u skladu s Komisijinom polaznom vrijednošću, kao i procjenu rizika za mala i srednja poduzeća i nove korisnike; napominje, međutim, da Zajedničko poduzeće KDT još uvijek nije izradilo interne smjernice za konsolidaciju tih procesa; prima na znanje da je za Zajedničko poduzeće KDT rizik od pogrešaka u isplatama bespovratnih sredstava ublažen činjenicom da su države sudionice provele detaljne *ex ante* kontrole prihvatljivosti projektnih troškova prijavljenih za nacionalno sufinanciranje za korisnike koji djeluju na njihovu državnom području;

26. sa zadovoljstvom prima na znanje da su države sudionice blisko surađivale sa Zajedničkim poduzećem KDT i pravodobno ga obavješćivale o otkrivenim velikim pogreškama, nepravilnostima i registriranim stečajevima; nadalje, napominje da je, za razliku od drugih zajedničkih poduzeća, prag od 90 % za pretfinanciranje primijenjen na razini korisnika te da je svaka promjena proračuna za troškove među članovima konzorcija zahtijevala izmjenu sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava; ističe da je Zajedničko poduzeće KDT nadziralo ispunjavanje tih posebnih kriterija izvan sustava Compass ([8]) te da su projektni službenici provodili standardizirane ručne provjere s pomoću tablica u Excelu;

27. slaže se s Revizorskim sudom da bi Zajedničko poduzeće KDT trebalo izraditi interne praktične smjernice o tome kako provoditi praćenje na temelju rizika na razini projekata i na razini korisnika te o načinu na koji bi se osoblje trebalo koristiti modulom za upravljanje rizikom koji je dostupan u sustavu Compass;

28. poziva Zajedničko poduzeće KDT da se pozabavi nedostacima u području upotrebe unaprjeđenog alata za praćenje;

29. nadalje napominje da, prema informacijama Revizorskog suda, nisu definirane posebne kontrolne mjere povezane s utvrđenim rizicima i da nije utvrđen rok za njihovu provedbu; prima na znanje da nakon isteka utvrđenog roka upozorenje o pojačanom praćenju nije ni ponovno izdano ni ukinuto; nadalje, napominje da službenik nije ponovno procijenio razinu rizika nakon provedbe kontrolnih mjera;

30. slaže se s Revizorskim sudom da bi Zajedničko poduzeće KDT trebalo zajamčiti da se uz sve pojačane mjere praćenja provode posebne kontrolne mjere usmjerene na utvrđene rizike te da se daljnji koraci u vezi s njima obavljaju u unaprijed utvrđenom roku;

([6]) Konsolidirano godišnje izvješće o radu Zajedničkog poduzeća KDT za 2022., poglavlje 4.1.1.1.

([7]) Kad je riječ o transakcijama povezanima s isplatom bespovratnih sredstava koje su ispitane na razini korisnika, prag za mjerljive pogreške iznad kojeg ih se mora prijaviti iznosi 1 % troškova obuhvaćenih revizijom.

([8]) Komisijin e-sustav bespovratnih sredstava.

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

31. konstatira da su „opažanja” u godišnjim izvješćima za Zajedničko poduzeće KDT zapravo „preporuke Revizorskog suda bez zadanih rokova”; napominje da Revizorski sud svake godine poduzima daljnje korake u vezi s tim opažanjima i procjenjuje jesu li ta opažanja još valjana („otvorena”) ili ne („zaključena”);

32. napominje da je 2021. Revizorski sud iznio tri opažanja, od kojih su dva zaključena; otvoreno opažanje odnosi se na potrebu za zapošljavanjem više članova osoblja kako bi se do 2025. dosegnuo planirani broj od 50 članova statutarnog osoblja jer će Zajedničko poduzeće u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. provoditi projekte u vrijednosti od oko 10,9 milijardi EUR.